

“

HET NEDERLANDS
GENOOTSCHAP VAN
**TOLKEN EN
VERTALERS**

v

t

Handreiking AI

Bart Roelands

Ammerins Moss-de Boer

”

20 juni 2024

ngtv Nederlands Genootschap
Tolken en Vertalers

Een woord vooraf

- PowerPoint wordt na afloop met deelnemers gedeeld
- We maken geen opname
- Handreiking is nog in concept – input en reacties welkom
- Handreiking wordt voor de zomer nog gepubliceerd en gedeeld met de leden
- Webinars/cursussen gevonden over het gebruik van AI? Geef het door! We maken hiervan ook een lijst om te delen

Waarom een handreiking?

Algemene bezorgdheid over de ontwikkelingen

- De hamvraag: wat betekent dit voor mijn werk en mijn toekomst?

Disclaimer....

Geen oplossing...

... maar hopelijk wel inspiratie, ideeën en houvast om positief naar de toekomst van onze sector te kijken!

Here to stay...

- AI kan het werk van tolken en vertalers efficiënter *en* plezieriger maken

MAAR

- Er zijn gevaren en nadelen

DUS

- Zorgen blijven uiten
- Problemen identificeren/
inventariseren en proberen
op te lossen

Het goede nieuws...

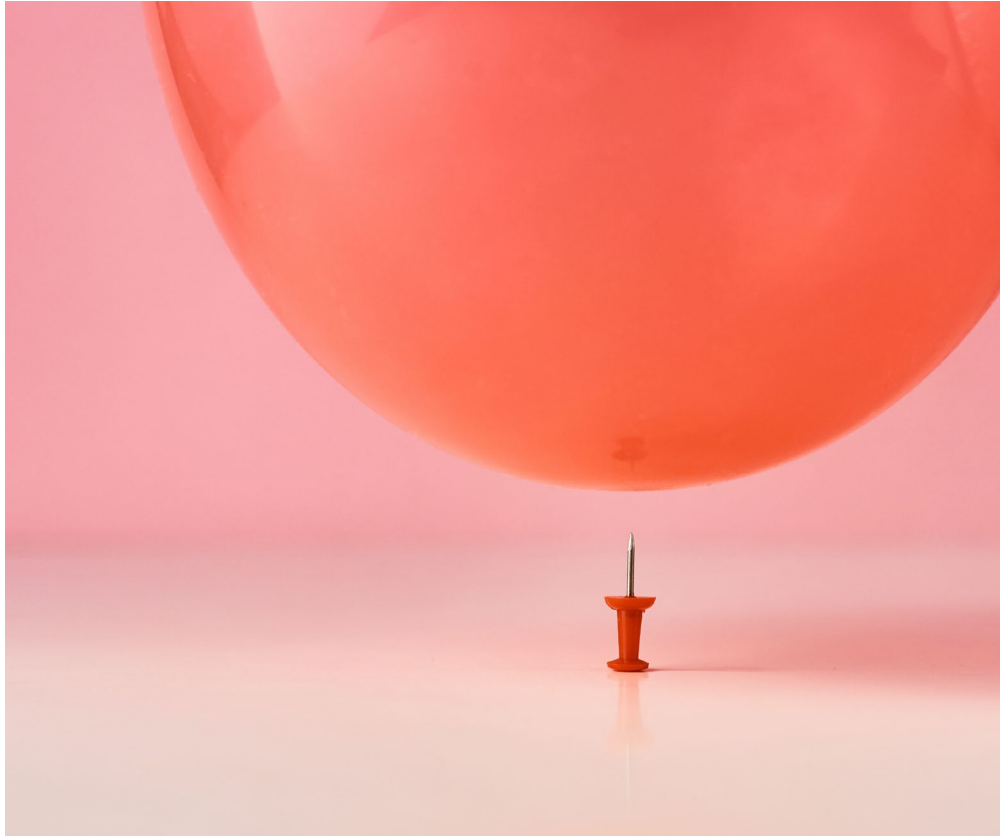
- Steeds **meer content**
- Meeste geproduceerde teksten en andere content wordt **gewoonlijk** niet vertaald
- Met nieuwe technologie kan **veel meer** content worden ontsloten

KANS

voor tolken en vertalers als taalspecialisten die ervoor zorgen dat deze content geschikt is voor het beoogde doel en de beoogde doelgroep

Maar...

- **Steeds meer automatische vertalingen**
- Bureaus, bedrijven en andere eindklanten “gooien alles eerst even door Google”

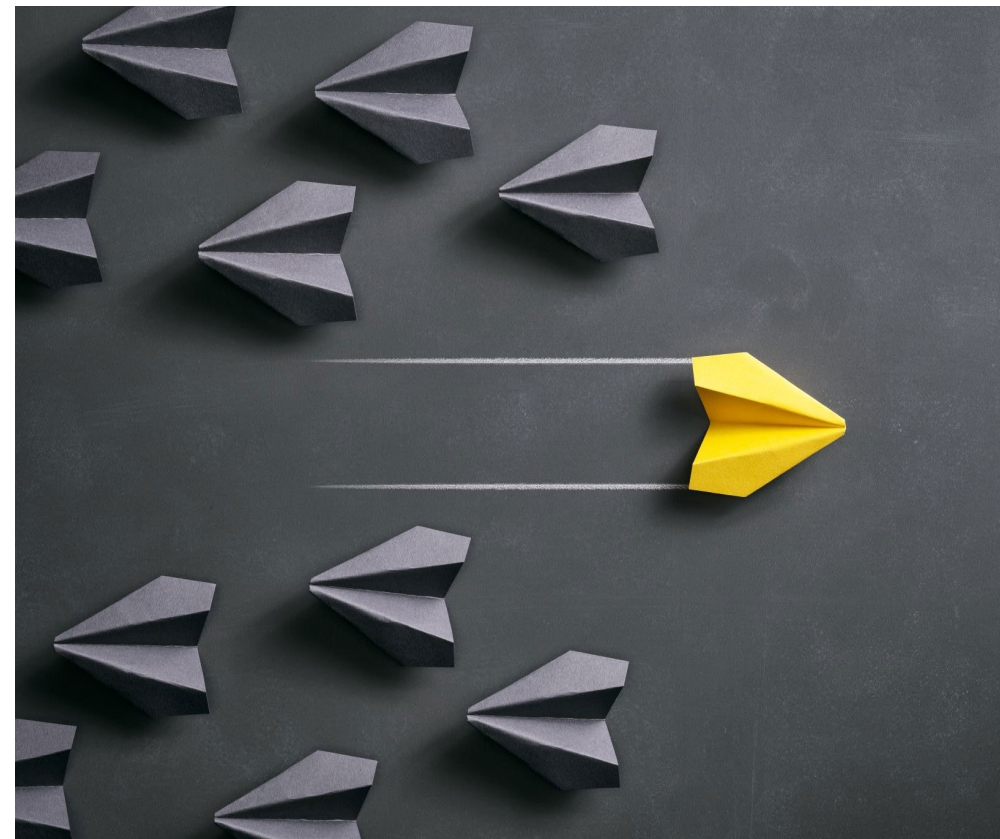
GEVAAR

Vertalers raken vaste klanten kwijt of mogen het vuile werk doen en de problemen weer gladstrijken

Anders denken...

Maak gebruik van de mogelijkheden van AI

- Ondersteuning bij vertaalwerk
- Ondersteuning bij het tolken
- Als assistent binnen je bedrijfsvoering
- Uitbreiding van diensten aan klanten

Ondersteuning bij vertaalwerk

VOORBEREIDING

Achtergrondinformatie opzoeken, terminologie uit een vertaaldocument voor woordenlijsten...

BIJ HET VERTALEN

Hele tekst voorvertalen (zeker voor de saaie teksten een uitkomst, maar... zie hierna), synoniemen zoeken, teksten herformuleren, betekenissen van een woord opzoeken...

NA HET VERTALEN

QA: controleren op consistentie/stijl/register/taalniveau, of alle tekst wel is vertaald door documenten te vergelijken...

Generatieve AI als vervanging van de vertaler

Hoe wordt het nu gebruikt?

- Vertalen van eenvoudige teksten
- PEMT

PRO: Het 'saai' voorwerk is al gedaan en je kunt je concentreren op **nieuwe en creatieve ideeën** om de basisvertaling te perfectioneren

CON: Maar daarin ligt natuurlijk ook wel weer een gevaar. Omdat je doorwerkt op het werk van 'iets' anders kan het resultaat wat **kleurloos** blijven

Voorbeelden van AI-tools

Content Creation

copy.ai Jasper frase

Peppertype.ai AI-WRITER ChatGPT

Transcription Tools

descript

SONIX notta.

Olli

Canva

AI Proofreaders

QuillBot wordtune

grammarly Text Blaze

Ondersteuning bij het tolken

VOORBEREIDING

Achtergrondinformatie en terminologie

TOLKEN IN DE CABINE/ONLINE

Weergave op het scherm van:

- een (rudimentaire) ondertiteling
- prompts als er namen of getallen worden genoemd
- matches uit terminologielijst

Bij tolken op locatie blijft het toch mensenwerk

Voorbeeld van AI (SmarTerp)

The screenshot displays the SmarTerp AI interface for a conference booth. The top bar shows the event name 'ICTIC 3 2021 - Conference', status 'On Air', local time '17:32', and conference time '15:32'. A 'Leave' button is visible. The main content area is divided into several sections:

- System Overview:** A list of features and interaction design elements.
- Video Feed:** A video of 'Dave Robinson' with a 'Slow Down' control.
- Communication:** A chat window with 'Maria Francesca Frittella' (Booth Partner) containing several messages in Latin, such as 'Massa magna sed arcu in suscipit. Turpis enim cras sit enim.' and 'Lorem Ipsum is the single greatest threat. We are not - we are not keeping up with other websites.'
- Named Entities:** A list of names including 'Aya Nakamura' and 'Giona Fossati'.
- Specialistic Terms:** A list of terms including 'GRIPS (Istituto superiore nazionale di scienze politiche)'.
- Numbers:** A list of numbers including '235 milioni apples', '24 330 040 bananas', and '2.3 kilometers 1.6 miles'.
- Video Call:** A video call with 'Maria Franc... is Interpreting'.
- Input Channels:** Controls for 'Floor - ENG', 'Relay' (1 SPA, 2 FRA), and 'Boothmate Audio' (Channel SPA).
- Main Controls:** Controls for 'Microphone' (OFF), 'Mute', and 'Handover'.
- Output Channels:** Controls for 'A FRA' (ON, Engaged) and 'B ITA' (OFF, Engaged).

Generatieve AI als vervanging van tolken

Hoe wordt het nu gebruikt?

- Vertaalapps

PRO: voor eenvoudige en korte interacties helemaal prima

CON: niet geschikt voor terminologisch ingewikkelde gesprekken, bespreking van gevoelige onderwerpen, gesprekken met meerdere deelnemers

AI als assistent binnen je bedrijfsvoering

MARKETING

- Mailingen versturen
- Offertes/facturen opstellen/versturen
- Blogs/artikelen op je sociale media schrijven
- Website optimaliseren

PLANNING

- Projectbeheer/administratie
- Dagindeling/pauzes/afspraken plannen

Voorbeelden van AI-tools

Project Management & Time Management

TARA Futurenda
Timely TREVOR

H2 Business Planning

List Board Timeline Calendar Gantt

Team	Task	Duration
Sales Team	Run analysis	7 days
	Prioritize accounts	46 days
Marketing Team	Measure performance	14 days
	Determine campaigns	35 days
	Design collateral	30 days

November blog post

Stage: In Progress

Estimated time: 8 hrs

Actual time: 03:14:33

Description:

Total time tracked	Current session
3h 14m	01:04:58
20m	Oct 23
1h 24m	Oct 28

Uitbreiding van diensten aan klanten

Gebruikt een klant al AI?

Houd ze binnenboord door aanvullende diensten aan te bieden:

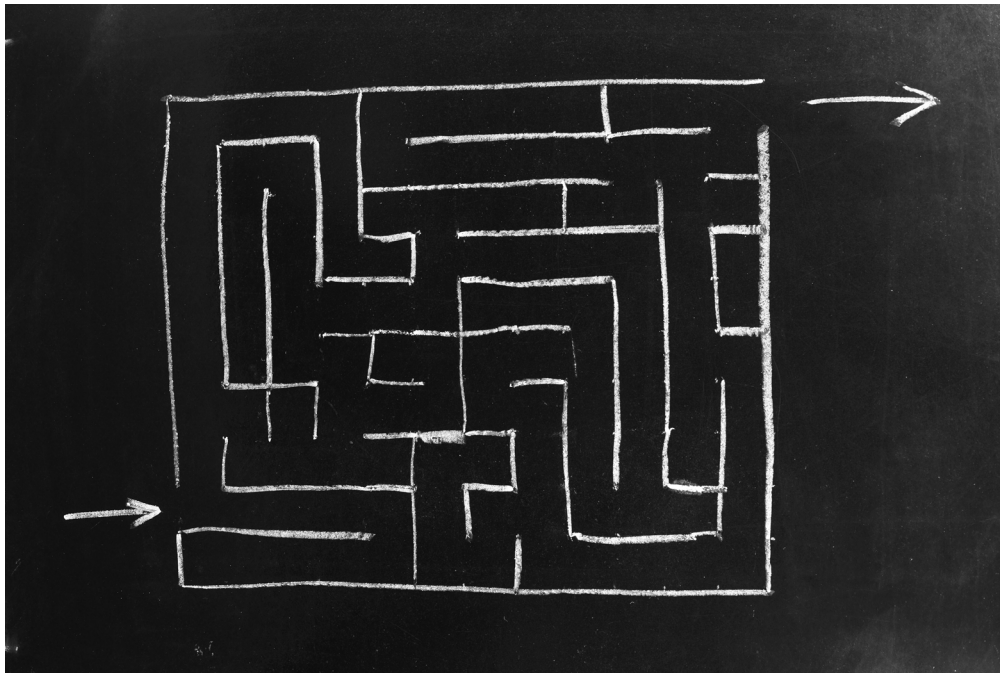
- Eindredactie
- Lokalisatie
- Transcreatie
- Taaladvies/cultuurcoach

Nieuwe kansen?!

- Technologie ook steeds toegankelijker en goedkoper
- Nieuwe bedrijfsmodellen voor zowel individuele vertalers en tolken als bureaus
- Vereist wel wat investering... dus we moeten voorkomen dat kansarmere vertalers/tolken achterblijven

Waar het schuurt...

- Wie is de maker van de tekst? (copyright)
- Wat gebeurt er met onze input? (veiligheid gegevens, misbruik, copyright)
- Wie is verantwoordelijk als het fout gaat?
- Hoe zit het met de (digitale) voetafdruk?
- Hoe zorgen we voor kansengelijkheid (verschillen tussen talen en groepen)?

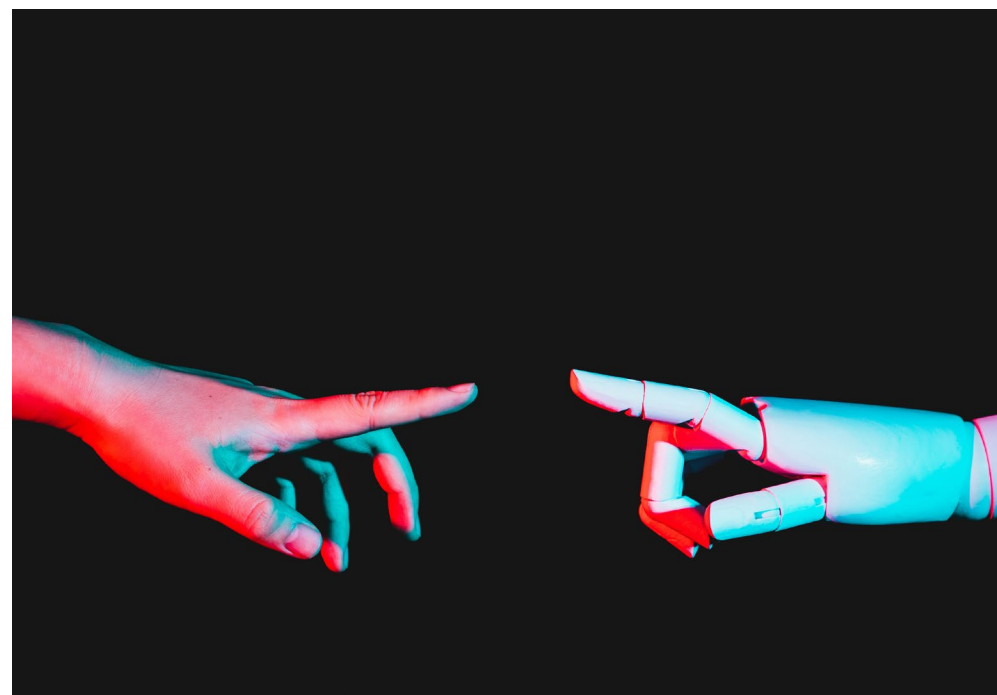
Hoe benadrukken we de waarde van een taalexpert?

De do's en don'ts – een handreiking

TIP 1

GA GEWOON AAN DE SLAG MET MEERDERE (SOORTEN) AI-TOOLS

- “Know your enemy” is de beste strategie
- Je hoofd in het zand steken werkt alleen maar averechts
- Zorg ervoor dat je meer weet over AI dan je klant

De do's en don'ts – een handreiking

TIP 2

KIES VOOR EEN BETAALDE TOOL

- Heb je een paar tools gratis geprobeerd, kies er dan een om een tijdje een abonnement op te nemen. De investering betaalt zich snel terug
- Betaalde tools zijn over het algemeen beter en actueler

De do's en don'ts – een handreiking

TIP 3

KIES DE TOOL DIE DOET WAT JIJ WIL

- Wil je informatie opzoeken in een pdf of publicaties?
- Zoek je een AI-tool die je ondersteunt bij creatiever schrijfwerk?
- Zit je inhoudelijk goed, maar heb je op administratief vlak juist meer ondersteuning nodig?

De do's en don'ts – een handreiking

TIP 4

NEEM NIET ALLES KLAKKELOOS OVER

- De AI-tools hebben allemaal nog genoeg zwakke plekken, wat betekent dat ze soms vertalingen verzinnen, woorden/zinsdelen herhalen of juist vergeten, en ook de nuances/context van een tekst niet kennen
- Controleer alle geciteerde bronnen!

De do's en don'ts – een handreiking

TIP 5

WEES VOORZICHTIG MET WAT JE DEELT MET EEN AI-TOOL

- Alles wat je geeft, ben je ook kwijt
- Input wordt gebruikt om de taalmodellen verder te trainen en te verbeteren (wil je meewerken aan je 'eigen ondergang'?)

Wil je niet dat jouw creaties daarvoor worden gebruikt?

- Doe de vertaling dan **volledig lokaal en offline** en zonder gebruik van tools of laat **geanonimiseerde losse stukjes** vertalen

De do's en don'ts – een handreiking

TIP 6

CONTROLEER OF JE INFORMATIE WEL MAG DELEN

- Bevat de tekst gevoelige gegevens die onder AVG vallen?
- Werk je voor een klant/bureau met een NDA of andere overeenkomst waarin een verbod op het delen van informatie staat?

=

~~GENERATIEVE AI~~

!! BEËDIGDE VERTALINGEN !!

De do's en don'ts – een handreiking

TIP 7

VOORKOMEN IS BETER...

- Gebruik een opt-out voor teksten die je nieuw online publiceert
- Vervang namen en andere identificerende informatie
- Werk lokaal/offline
- Bij twijfel niet doen

De do's en don'ts – een handreiking

TIP 8

WEES JE BEWUST VAN JE (DIGITALE) VOETAFDruk

- Voor het trainen van een LLM is enorm veel **energie** nodig
- Het opschonen van taalmodellen kost veel **mankracht**
- In de hele keten is (mijnen grondstoffen, bouw datacentra etc.) sprake van **milieuvervuiling en uitbuiting**

In hoeverre wil je hieraan meewerken?

En in hoeverre kun jij je (data)verbruik compenseren?

Hoe houd je genoeg werk?

BEDRIJFSPLAN

- Wat is mijn situatie nu?
- Wat doen mijn klanten met AI?
- Welke klanten ga ik (waarschijnlijk) kwijtraken?
- Waar vind ik nieuwe klanten voor wat ik nu doe?
- Welk segment van mijn werk valt weg?
- Wat zijn mijn sterke punten qua talen, sectoren of segmenten?
- Hoe kan ik bijscholen of moet ik omscholen?

Om- en bijscholing – PE voor iedereen

FEIT: het is steeds moeilijker om machinevertaling van een menselijke vertaling te onderscheiden (tenminste op oppervlakkig niveau)

- Willen leren en bijscholen zit in ons DNA – we zijn **nieuwsgierig**
- Om relevant te blijven, moeten tolken en vertalers **AI-vaardigheden** ontwikkelen
- Werk aan **basisvaardigheden**, maar ook **aanvullende vaardigheden** en **specialismes** om waarde te blijven toevoegen
- Wij maken het verschil voor klanten die een **natuurlijk en foutloos eindproduct** willen

Rol van de vertaler/tolk

De mens is – en blijft – essentieel

- Voorbereiden
- Vertalen
- Post-editen
- Redigeren
- Interpreteren van tekst

Focus op menselijke vaardigheden naarmate vertaalhulpmiddelen op basis van AI steeds algemener worden gebruikt

Hoe onderscheid je je van AI?

- Kennis van context en culturele nuance van taal (idiomatisch taalgebruik, metaforen)
- Creatief taalgebruik (outside the box denken, overtuigingskracht, taalgrapjes bedenken)
- Juiste toon/taalniveau voor de doelgroep
- Specialisatie (voeten in de klei, laatste ontwikkelingen)
- Kwaliteitsborging (nauwkeurigheid)
- Vertrouwelijkheid (gegevensbescherming)
- Menselijk contact met klanten (vragen beantwoorden, feedback, persoonlijke betrokkenheid, cultureel advies)

Ons beroep verandert... maar we blijven taalspecialist!

Neem contact met ons op

- Ammerins:

ammerins.moss-deboer@ngtv.nl

- Bart:

bart.roelands@ngtv.nl

Zeker als je wilt meedoen met de workshop
AI-bedrijfsplan maken!